

Sammensetning av styret i Osloregionen fra og med desember 2019

Forslag til vedtak:

1. Fra og med desember 2019 består styret i Osloregionen av representanter for følgende fylkeskommuner og kommuneregioner: Viken fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune, Oslo kommune, Regionrådet for Hadeland, Follorådet, Samarbeidsrådet for Nedre Romerike, Gardermoregionen, Indre Østfold regionråd, Mosseregionen, Drammensregionen, Nedre Glomma Regionråd/Haldenregionen, Ringeriksregionen, Vestfoldkommuner, Kongsvingerregionen, Midt-Buskerud, Kongsbergregionen, Hamarregionen, Gjøvikregionen, samt Asker/Bærum. Det tas forbehold om vedtak om å slå sammen Haldenregionen og Nedre Glomma regionråd.
2. Dersom det foretas ytterligere endringer i regionrådsstrukturen i løpet av valgperioden, foretas det en ny vurdering av konsekvensene av disse endringene for sammensetningen av styret.

Saksfremstilling:

Bakgrunn

Regionreformen implementeres fra om med 1.1. 2020. Fra sammen tidspunkt etableres flere nye kommuner innenfor Osloregionens geografi, mens enda flere av dagens eksisterende kommuner opphører. Dette innebærer endringer i sammensetning i Osloregionens styre.

Nye fylkeskommuner

Fra 1. januar 2020 sluttes Akershus, Østfold og Buskerud fylkeskommuner sammen til Viken fylkeskommune. Fra samme dato sluttes Oppland og Hedmark fylkeskommuner sammen til Innlandet fylkeskommune. Dette innebærer at antallet fylkeskommuner som er medlem i Osloregionen reduseres fra fem til to.

Nye kommuner

Det skjer også endringer på kommunenivå:

- Drammen, Nedre Eiker og Svelvik sluttes sammen til Drammen kommune
- Asker, Røyken og Hurum sluttes sammen til Asker kommune
- Skedsmo, Fet og Lillestrøm sluttes sammen til Lillestrøm kommune
- Oppegård og Ski sluttes sammen til Nordre Follo kommune

- Moss og Rygge sluttes sammen til Moss kommune
- Askim, Eidsberg, Spydeberg, Hobøl og Trøgstad sluttes sammen til Indre Østfold kommune
- Aurskog-Høland og Rømskog sluttes sammen til Aurskog-Høland kommune.
- Holmestrand og Sande slås sammen til Holmestrand kommune
- Tønsberg og Re slås sammen til Tønsberg kommune

Dette innebærer at antallet kommunemedlemmer reduseres med 14, fra 83 til 69.

Osloregionens vedtekter

I Osloregionens vedtekter, §3 – 2 Styret, heter det:

Styret er det utøvende organ for Osloregionen.

Styret iverksetter samarbeidsrådets beslutninger, vedtar årlig budsjett for sammenslutningens virksomhet, fatter selv beslutninger når myndighet er tillagt styret og ivaretar ellers løpende Osloregionens interesser mellom møtene i samarbeidsrådet.

Styret består av én representant valgt av og for Oslo kommune, én representant valgt av og for hver tilsluttet fylkeskommune og én representant valgt av og for hvert regionråd i Osloregionen; alle med personlige vararepresentanter.

Et regionråd gis plass i styret når minst tre av dette rådets medlemskommuner er opptatt som medlemmer i Osloregionen. Styret kan i særlige tilfelle dispensere fra kravene om tre medlemskommuner i et regionråd for å oppnå styrerepresentasjon.

Styret kan dispensere fra kravet om tilhørighet til regionråd for områder innen Osloregionen der det ikke er fungerende regionråd. Styret kan gi styrerepresentasjon til en representant for et slikt område, dersom flere kommuner som er medlem i Osloregionen går sammen om å utpeke en representant.

I styrets møter har kun valgte representanter og møtende vararepresentanter tale-, forslags- og stemmerett. Styret kan bestemme at også andre kan delta og gis talerett i møtene. Styrets møter holdes for åpne dører.

Styret ledes av en styreleder, som velges av og blant styrets medlemmer for en periode av to år. Samtidig velges også en nestleder av og blant styrets medlemmer for samme periode.

Styret holder møte når styrelederen beslutter det eller når minst 1/3 av styremedlemmene krever det.

Styret utarbeider innstilling i alle saker som ordinært skal behandles av samarbeidsrådet.

Representasjon i Osloregionens styre

Som følge av regionreformen vil Viken og Innlandet fylkeskommuner bli representert i styret.

Kommunemedlemmene i Osloregionen er representert i styret gjennom regionråd, eller samarbeid mellom kommuner der man ikke har etablert regionråd.

Regionrådsstrukturen, og dermed representasjon i Osloregionens styre, vil både endres som følge av regionreform, ny kommunestruktur og som følge av andre endringer i regionrådenes sammensetning.

Det vil også kunne skje endringer i løpet av valgperioden som ikke er kjent i dag.

Endringer i sammensetningen av regionråd

Her er en gjennomgang av regionrådene basert på dagens representasjon i Osloregionens styre:

Regionrådet for Hadeland, består av Gran, Lunner og Jevnaker i Oppland fylkeskommune. Kommunene består. Etter regionreformen vil Lunner og Jevnaker inngå i Viken, mens Gran vil inngå i Innlandet fylkeskommune. Det legges til grunn at regionrådet vil bestå inntil videre med samme kommunemedlemmer som i dag.

Follorådet. Etter reformen vil regionen bestå av nye Nordre Follo, Ås, Frogn, Nesodden, Enebakk og Vestby kommuner. I NIVI-rapport 2019:3 fremkommer det at regionrådet vil vurdere fremtidig organisering. Etter hva sekretariatet erfarer, er det gjort vedtak i fellesnemnda for Indre Østfold kommune å søke medlemskap i Follorådet.

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike vil etter reformen bestå av nye Lillestrøm, Aurskog-Høland, Lørenskog og Rælingen kommuner.

Gardermoregionen vil etter reformen bestå av Ullensaker, Nannestad, Gjerdrum, Nes og Hurdal kommuner, som i dag.

Indre Østfold regionråd vil inntil videre bestå av nye Indre Østfold kommune, samt Skiptvet og Marker kommuner. I følge den tidligere nevnte NIVI-rapporten, vil man også her foreta en vurdering av fremtidig organisering. Etter det sekretariatet er kjent med, har fellesnemnda for Indre Østfold kommune vedtatt å søke medlemskap i Follorådet, og har oppfordret de to resterende kommunene om å gjøre det samme. Dette vil i så fall bety at dette regionrådet opphører og at de tidligere medlemmene i Indre Østfold regionråd vil være representert gjennom Follorådet.

Mosseregionen vil bestå av nye Moss kommune, samt Våler og Råde kommuner. Her vil det også bli gjort vurderinger rundt fremtidig organisering.

Drammensregionen vil etter reformen bestå av nye Drammen kommune, samt Lier og Øvre Eiker kommuner.

Nedre Glomma Regionråd har inntil nå bestått av Fredrikstad, Sarpsborg, Rakkestad og Hvaler. Det ligger an til at Haldenregionen også vil bli innlemmet her.

Haldenregionen har siden etableringen av Osloregionen vært representert i styret basert på Halden og Aremark kommuner. Det ligger som nevnt an til at disse kommunene innlemmes i Nedre Glomma regionråd.

Ringeriksregionen vil bestå av Ringerike, Hole og Jevnaker, som i dag. Jevnaker er også med i Hadelandsregionen. Ringeriksregionens sammensetning kan påvirkes av en eventuell endring i Midt-Buskerud.

Nordre Vestfold er ikke egentlig et regionråd, men har hatt representasjon i styret basert på Holmestrand, Horten, Sande og Svelvik kommuner. Svelvik sammensluttes med Drammen og Nedre Eiker, mens Sande sammensluttes med Holmestrand kommune.

Kongsvingerregionen består av Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog og Åsnes kommuner, og vil videreføres uendret. Våler kommune var tidligere med i regionrådet, men har trått over i Sør-Østerdal regionråd. De er pr i dag ikke representert gjennom representasjon i styret. Det er pr i dag ingen andre kommuner fra denne regionen med i Osloregionen.

Midt-Buskerud består av Modum, Sigdal og Krødsherad. Her vil man også foreta en vurdering av fremtidig organisering.

Kongsbergregionen består av Kongsberg, Rollag, Notodden, Tinn, Flesberg, Nore- og Uvdal og Hjørtedal. De tre sistnevnte er ikke medlemmer i Osloregionen. Regionrådet videreføres i utgangspunktet som i dag, men kan påvirkes av eventuelle endringer i Midt-Buskerud.

Hamarregionen består av Hamar, Løten, Stange og Ringsaker, og videreføres som i dag.

Midtre Vestfold er ikke et regionråd, men kommunene Tønsberg, Færder og Sandefjord har vært basis for representasjon i styret. Sandefjord kommune har meldt seg ut av Osloregionen, og vil ikke være medlem fra og med 2020.

Gjøvikregionen består av Gjøvik, Søndre Land, Nordre Land, Østre Toten og Vestre Toten og videreføres som i dag.

Asker og Bærum inngår ikke i regionråd i dag, etter at både Region Vestviken og Vestregionen er avviklet. Asker vil som nevnt også omfatte tidligere Hurum og Røyken kommuner. Fellesnemda for Asker kommune og Bærum kommunestyre har nylig gjort likelydende vedtak om å igangsette prosess med sikte på etablering av interkommunal politisk råd (regionråd) for de to kommunene.

Tidspunkt for endringer

I følge vedtektene for Osloregionen er det styret selv som velger leder og nestleder. Dette skjer vanligvis på siste møte før nyttår. På siste styremøte i 2019, som er berammet til tirsdag 3. desember, skal det også vedtas budsjett og handlingsplan for 2020.

Formelt trer de nye kommunene og fylkeskommunene først i kraft fra 1. januar 2020. Det er imidlertid argumenter for at endringene i styret bør iverksettes fra og med møtet den 3. desember 2019, slik at det er det nye styret som velger leder og nestleder og vedtar budsjett og handlingsplan for 2020. På dette tidspunktet vil også de nye kommunestyrene og fylkestingene være konstituert.

Alternativt bør dette skje på første møtet i 2020. Møteplan for 2020 er ikke klar, men første møte avholdes vanligvis i februar.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet mener det er hensiktsmessig at den nye sammensetningen av styret i Osloregionen som følger av kommune- og regionreformen trår i kraft fra og med styremøtet den 3. desember, til tross for at disse formelt først trår i kraft fra 1. januar. Dette vil i så fall innebære at det er representantene fra de nye fylkeskommunene og kommunene som velger leder og nestleder, samt vedtar budsjett og handlingsplan for 2020.

Representasjon i styret:

Det følger av vedtektene at Oslo, Viken og Innlandet skal være representert i styret, hver med ett styremedlem.

Når det gjelder kommunene, er hovedregel i Osloregionens vedtekter at det skal være minst tre medlemmer «bak» hvert styremedlem. På denne bakgrunn anbefaler Osloregionen følgende representasjon i styret fra 3. desember, hver med ett styremedlem:

- Regionrådet for Hadeland
- Follorådet
- Samarbeidsrådet for Nedre Romerike
- Gardermoregionen
- Indre Østfold regionråd

- Mosseregionen
- Drammensregionen
- Nedre Glomma Regionråd og Haldenregionen
- Ringeriksregionen
- Vestfoldkommuner
- Kongsvingerregionen
- Midt-Buskerud
- Kongsbergregionen
- Hamarregionen
- Gjøvikregionen
- Asker og Bærum

Dette innebærer to endringer i forhold til dagens representasjon.

Det ene er at Nedre Glomma og Haldenregionen møter med en felles representant. Dette er med bakgrunn i regionens egne tilbakemeldinger i forbindelse med gjennomgangen foretatt av NIVI analyse på oppdrag fra Fellesnemnda i Viken fylkeskommune. Det tas forbehold om at dette blir vedtatt av de aktuelle kommunene.

Det andre er at Vestfoldkommunene møter med en felles representant i styret. Dette er med bakgrunn i vedtektenes bestemmelser om styrerepresentasjon. Kommunene «bak» denne representasjonen vil være Tønsberg, Holmestrand, Færder og Horten. De aktuelle kommunene inngår pr i dag ikke i regionråd på kommunenivå. Dette er vektlagt med hensyn til om unntaksbestemmelsen i vedtektene om å innvilge styrerepresentasjon til regioner med færre enn tre kommuner bør komme til anvendelse i dette tilfellet. Dersom man benytter unntaksbestemmelsen, vil Tønsberg/Færder (Midtre Vestfold) og Holmestrand/Horten (Nordre Vestfold) hver få en styrerepresentant.

Asker og Bærum er de eneste kommunene i Viken som ikke tilhører noe regionråd pr i dag. Som det er vist til over, er det igangsatt prosess med sikte på å etablere et regionråd med basis i de to kommunene. Det foreslås at disse to kommunene gis representasjon i styret med én plass, til tross for at dette kun er to kommuner. Det vises her til unntaksbestemmelsen som gir styret anledning til å innvilge styreplass dersom det er færre enn tre kommuner.

Våler kommune i Hedmark har gått over fra Kongsvingerregionen til Sør-Østerdal regionråd. Det er ingen andre kommuner fra denne regionen med i Osloregionen. Det er følgelig ikke grunnlag for at Våler kan være representert i styret ut i fra vedtektene i Osloregionen. Sekretariatet i Osloregionen vil kontakte kommune og gjøre dem kjent med dette.

Som nevnt over, vil det kunne skje ytterligere endringer i regionrådsstrukturen, bl.a. med hensyn til Midt-Buskerud, Kongsbergregionen, Ringeriksregionen, Hadelandsregionen, Folloregionen, Mosseregionen og Indre Østfold regionråd. Sekretariatet anbefaler at konsekvensene av slike endringer for sammensetningen av styret vurderes når slike endringer eventuelt er besluttet.

Behandling i administrativ koordineringsgruppe

Saken ble behandlet i Osloregionens administrative koordineringsgruppe den 3. september. Koordineringsgruppen bidro med oppdatert informasjon om status for flere av regionrådene. Gruppen sluttet seg for øvrig til sekretariatets anbefalinger.